ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site "www.vedavms.in"

Version 0.0

May 31, 2019

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे		
प्रथमं काण्डं	3	
1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसयः	.3	

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं</u> <u>काण्डं</u>

1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसूयः

1.8.1.1
अनुमत्यै पुरोडाश – मष्टाकपालं निर्वपति धेनुर्दक्षिणाये प्रत्यञ्चः
शंयाया अवशीयन्ते तं नैर्.ऋतमेक – कपालं कृष्णं वासः कृष्णतूषं
दक्षिणा वीहि स्वाहाऽऽहुतिं जुषाण एष ते निर्.ऋते भागो भूते
हिवष्मत्यसि मुञ्चेममं हसः स्वाहा नमो य इदं चकाराऽऽदित्यं
चिरुं निर्वपति वरो दक्षिणा ऽऽग्नावैष्णव – मेकादशकपालं
वामनो वही दक्षिणा ऽग्नीषोमीय – [] 1

```
1.8.1.1 (Padam)
अनुमत्या इत्यनु–मत्यै । पुरोडाञ्चम् । अष्टाकपालमित्यष्टा–कपालम् ।
निरिति । वपति । धेनुः । दक्षिणा । ये । प्रत्यञ्चः । शम्यायाः ।
अवशीयन्त इत्यव – शीयन्ते । तम् । नैर्.ऋतमिति नैः – ऋतम् ।
एककपालमित्येक – कपालम् । कृष्णम् । वासः ।
कृष्णतूषमिति कृष्ण-तूषम् । दक्षिणा । वीति । इहि । स्वाहा ।
आहु तिमित्या – हु तिम् । जुषाणः । एषः । ते । निर्ऋत इति
निः-ऋते । भागः । भूते । हविष्मती । असि । मुञ्च । इमम् ।
अर्हसः । स्वाहा । नमः । यः । इदम् । चकार । आदित्यम् ।
चरुम् । निरिति । वपति । वरः । दक्षिणा ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।
एकांदशकपालमित्येकांदश – कपालम् । वामनः । वही । दक्षिणा ।
अग्नीषोमीयमित्यग्नी - सोमीयम् । 1 (50)
```

1.8.1.2

मेकादश कपाल्ण हिरण्यं दक्षिणै -न्द्रमेकादशकपाल -मृषभो वही

दक्षिणा ऽऽग्नेयमृष्टाकपालमैन्द्रं दद्ध्यृषभो वही दक्षिणैन्द्राग्नं

दक्षिणा सौम्यण् श्यामाकं

चक्रं वासो दक्षिणा सरस्वत्यै चरुण् सरस्वते चरुं मिथुनौ

गावौ दक्षिणा ॥ 2

1.8.1.2 (Padam)

एकादशकपालमित्येकादश—कपालम । हिरण्यम । दक्षिणा । ऐन्दम ।

सरस्वते । चरुम् । मिथुनौ । गावौ । दक्षिणा ॥ 2 (34) (अग्नीषोमीयं-चतुंस्त्रि*्*शच्च<u>)</u>(A1) 1.8.2.1 आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरुण् सावित्रं-द्वादशकपालण् सारस्वतं चरुं पौष्णं चरुं मारुत ए सप्तकपालं वैश्वदेवीमामिक्षां द्यावापृथिव्य-मेककपालं ॥ 3 1.8.2.1 (Padam) आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति । सौम्यम् । चरुम् । सावित्रम् । द्वादेशकपालमिति द्वादेश-कपालम् । सारस्वतम् । चरुम् । पौष्णम् । चरुम् । मारुतम् । सप्तकपालमिति सप्त –कपालम् । वैश्वदेवीमिति वैश्व – देवीम् । आमिक्षाम् । द्यावापृथिव्यमिति द्यावा-पृथिव्यम् । एकंकपालमित्येकं-कपालम् ॥ 3 (18) (आग्नेय ए सौम्यं मारुत-मष्टादश) (A2) 1.8.3.1 ऐन्द्राग्न-मेकांदशकपालं मारुतीमामिक्षां वारुणीमामिक्षां कायमेककपालं प्रघास्यान् हवामहे मरुतो यज्ञवाहसः

```
करंभेण सजोषसः ॥
मो षूण इन्द्र पृथ्सु देवास्तु स्म ते शुष्मिन्नवया।
मही ह्यस्य मीढुषो यव्या । हविष्मतो मरुतो वन्दते गीः ॥
यद्ग्रामे यदरण्ये यथ् सभायां यदिन्द्रिये ।
यच्छूद्रे यदर्य एनश्चकृमावयं।
यदे () कस्याधि धर्मणि तस्या वयजनमसि स्वाहा ॥
अक्रन् कर्म कर्मकृतः सह वाचा मयोभुवा।
देवेभ्यः कर्म कृत्वाऽस्तं प्रेतं सुदानवः ॥ 4
1.8.3.1 (Padam)
।
ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । एकादशकपालमित्येकादश–कपालम् ।
मारुतीम् । आमिक्षाम् । वारुणीम् । आमिक्षाम् । कायम् ।
एकंकपालमित्येकं-कपालं । प्रघास्यानिति प्र-घास्यान् । हवामहे ।
मरुतः । यज्ञवाहस इति यज्ञ – वाहसः । करंभेण ।
सजोषस इति स – जोषसः ॥ मो इति । स्विति । नः । इन्द्र ।
पृथ्स्वितं पृत्–सु । देव । अस्तुं । स्म । ते । शुष्मिन्न् । अवया ॥
```

मही। हि। अस्य। मीढुषः। यव्या। हविष्मतः। मरुतः। वन्दते। गीः ॥ यत् । ग्रामे । यत् । अरण्ये । यत् । सभायाम् । यत् । इन्द्रिये ॥ यत् । शूद्रे । यत् । अर्ये । एनः । चकृम । वयम् ॥ यत् ()। एकस्य । अधीति । धर्मणि । तस्य । ा । । अवयजनमित्यव–यजनम् । असि । स्वाहा ॥ अक्रन्न् । कर्म । कर्मकृत इति कर्म-कृतः । सह । वाचा । मयोभुवेति मयः-भुवा ॥ देवेभ्यः । कर्म । कृत्वा । अस्तम् । प्रेति । इत । सुदानव इति सु-दानवः ॥ ४ (70) (वयं यद्-विण्शतिश्च) (A3) 1.8.4.1 ्राच्येऽनीकवते पुरोडाश-मष्टाकपालं निर्वपति साक्र सूर्येणोद्यता मरुद्भ्यः सान्तपनेभ्यो मद्ध्यंदिने चरुं मरुद्भ्यो गृहमेधिभ्यः सर्वासां दुग्धे सायं चरुं पूर्णा दर्वि परापत सुपूर्णा पुनरा पत । वस्नेव विक्रीणावहा इषमूर्ज ् शतक्रतो ॥

```
देहि मे ददामि ते नि में धेहि नि ते दधे।
निहारमिन्नि में हरा नि हारं [ ] 5
1.8.4.1 (Padam)
अग्नये । अनीकवत इत्यनीक – वते । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति । साकम् । सूर्येण ।
उद्यतेत्युत् – यता । मरुद्भ्य इति मरुत् – भ्यः ।
सान्तपनेभ्य इति सां – तपनेभ्यः । मद्ध्यन्दिने । चरुम् ।
मरुद्भ्य इति मरुत्-भ्यः । गृहमेधिभ्य इति गृहमेधि-भ्यः ।
सर्वासाम् । दुग्धे । सायम् । चरुम् । पूर्णा । दर्वि । परेति । पत ।
सुपूर्णेति सु – पूर्णा । पुनः । एति । पत ॥ वस्ना । इव । वीति ।
क्रीणावहै । इषम् । ऊर्जम् । शतक्रतो इति शत-क्रतो ॥ देहि । मे ।
ददामि । ते । नीति । मे । धेहि । नीति । ते । दधे ॥ निहारमिति
नि–हारम् । इत् । नीति । मे । हर । निहारमिति नि–हारम् । 5 (50)
```

```
1.8.4.2
नि हरामि ते ॥
मरुद्भ्यः क्रीडिभ्यः पुरोडाश्ण् सप्तकपालं निर्वपति साक्रण्
स्र्येणोद्यता-ग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरु
सावित्रं द्वादशकपाल एं सारस्वतं चरुं पौष्णं चरुमैन्द्राग्न-
मेकादशकपाल-मैन्द्रं चरुं वैश्वकर्मण-मेककपालं ॥ 6
1.8.4.2 (Padam)
नीति । हरामि । ते ॥ मरुद्भ्य इति मरुत् – भ्यः । क्रीडिभ्य इति
क्रीडि-भ्यः । पुरोडाशम् । सप्तकपालमिति सप्त-कपालम् ।
निरिति । वपति । साकम् । सूर्येण । उद्यतेत्युत् – यता ।
आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति ।
सौम्यम् । चरुम् । सावित्रम् । द्वादेशकपालमिति द्वादेश-कपालम् ।
सारस्वतम् । चरुम् । पौष्णम् । चरुम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । ऐन्द्रम् । चरुम् ।
```

वैश्वकर्मणमिति वैश्व – कर्मणम् ॥ एककपालमित्येक-कपालम् । **६(30) (हरा निहारं-त्रिण्शच्च) (**A4**)** 1.8.5.1 सोमाय पितृमते पुरोडाञ् ए षट्कपालं निर्वपति पितृभ्यो बर्.हिषद्भ्यो धानाः पितृभ्योऽग्निष्वात्तेभ्यो ऽभिवान्यायै दुग्धे मन्थमेतत् ते तत ये च त्वामन्वेतत् ते पितामह प्रपितामह ये च त्वामन्वत्र पितरो यथाभागं मन्दद्ध्व एसुसंदृशं त्वा वयं मघवन् मन्दिषीमहि । प्रनूनं पूर्णवन्धुरः स्तुतो यासि वशा 🗸 अनु । योजान्विन्द्र ते हरी ॥ 7 1.8.5.1 (Padam) सोमाय । पितृमत इति पितृ – मते । पुरोडाशम् । षट्कपालमिति षट् – कपालम् । निरिति । वपति । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । बर्.हिषद्भ्य इति बर्.हिषद्-भ्यः । धानाः । पितृभ्य इति पितृ–भ्यः । अग्निष्वात्तेभ्य इत्यग्नि–स्वात्तेभ्यः ।

अभिवान्याया इत्यभि-वान्यायै । दुग्धे । मन्थम् । एतत् । ते । तत । ये। च। त्वाम्। अन्विति। एतत्। ते। पितामह। प्रपितामहेति प्र – पितामह । ये । च । त्वाम् । अन्विति । अत्र । पितरः । यथाभागमिति यथा - भागम् । मन्दद्ध्वम् । सुसंदृशमिति सु – संदृशम्। त्वा। वयम्। मघवन्निति मघ-वन्न्। मन्दिषीमहि॥ प्रेति । नूनम् । पूर्णवन्धुर इति पूर्ण – वन्धुरः । स्तुतः । यासि । वशान् । अनु ॥ योजा । नु । इन्द्र । ते । हरी इति ॥ **७ (50)** <u>1.8.5.2</u> अक्षन्नमीमदन्त ह्यव प्रिया अधूषत । अस्तोषत स्वभानवो विप्रा नविष्ठया मती । योजा न्विन्द्र ते हरी ॥ अक्षेन् पितरोऽमीमदन्त पितरोऽतीतृपन्त पितरोऽमीमृजन्त पितरः ॥ परेत पितरः सोम्या गम्भीरैः पथिभिः पूर्वैः । अथा पितृन्थ् सुविदत्राण् अपीत यमेन ये सधमादं मदन्ति ॥

मनो न्वा हुवामहे नाराञ् सेन स्तोमेन पितृणां च मन्मभिः॥ आ - [] 8 1.8.5.2 (Padam) अक्षन्न् । अमीमदन्त । हि । अवेति । प्रियाः । अधूषत ॥ अस्तोषत । स्वभानव इति स्व-भानवः । विप्राः । नविष्ठया । मती ॥ योजा । नु । इन्द्र। ते। हरी इति ॥ अक्षन्न् । पितरः । अमीमदन्त । पितरः ॥ अतीतृपन्त । पितरः । अमीमृजन्त । पितरः । परेति । इत । पितरः । सोम्याः । गंभीरैः । पथिभिरिति पथि-भिः । पूर्व्यैः ॥ अथ । पितृन् । सुविदन्नानिति सु – विदन्नान् । अपीति । इत । यमेन । ये । । ॥ । । । सधमादमिति सध – मादम् । मदन्ति ॥ मनः । नु । एति । हुवामहे । नाराञा ्सेन । स्तोमेन । पितृणाम् । च । मन्मभिरिति मन्मं – भिः ॥ एति । ८ (50) 1.8.5.3

न एतु मनः पुनः क्रत्वे दक्षाय जीवसे । ज्योक्च सूर्यं दृशे ॥

```
पुनर्नः पितरो मनो ददातु दैव्यो जनः।
जीवं ँव्रातं एं सचेमहि॥
यदन्तरिक्षं पृथिवीमुत द्यां यन्मातरं पितरं वा जिहि एसिम।
अग्निर्मा तस्मादेनसो गार्.हपत्यः प्रमुञ्चतु दुरिता यानि चकृम
करोतु मामनेनसं ॥ 9
1.8.5.3 (Padam)
न । एतु । मनः । पुनः । क्रत्वे । दक्षाय । जीवसे ॥ ज्योक् । च ।
्रा । । । । । । । सूर्यम् । दृशे ॥ पुनः । नः । पितरः । मनः । ददातु । दैव्यः ।
जनः ॥ जीवम् । व्रातम् । सचेमहि ॥ यत् । अन्तरिक्षम् । पृथिवीम् ।
उत । द्याम् । यत् । मातरम् । पितरम् । वा । जिहि ्सिम ॥ अग्निः ।
मा । तस्मात् । एनसः । गार्.हपत्य इति गार्.ह-पत्यः । प्रेति ।
मुञ्चतु । दुरितेति दुः – इता । यानि । चकृम । करोतु । माम् ।
अनेनसम् ॥ 9 (44)
(हरी-मन्मभिरा-चतुश्चत्वारिष्शच्च) (A5)
```

1.8.6.1 प्रतिपूरुषमेककपालान्निर्वपत्येक-मतिरिक्तं यावन्तो गृह्याः स्मस्तेभ्यः कमकरं पशूना ् शर्मासि शर्म यजमानस्य शर्म मे यच्छैक एव रुद्रो न द्वितीयाय तस्थ आखुस्ते रुद्र पशुस्तं जुषस्वैष ते रुद्र भागः सह स्वस्रां-बिकया तंजुषस्व भेषजं गवेऽश्वाय प्रषाय भेषजमथो अस्मभ्यं भेषज् ए सुभेषजं - [ ] 10 1.8.6.1 (Padam) प्रतिपूरुषमिति प्रति-पूरुषम् । एककपालानित्येक-कपालान् । निरिति । वपति । एकम् । अतिरिक्तमित्यति–रिक्तम् । यावन्तः । गृह्याः । स्मः । तेभ्यः । कम् । अकरम् । पुशूनाम् । शर्म । असि । र्शम । यजमानस्य । शर्म । मे । यच्छ । एकः । एव । रुद्रः । न । द्वितीयाय । तस्थे । आखुः । ते । रुद्र । पशुः । तम् । जुषस्व । एषः । ते । रुद्र । भागः । सह । स्वस्रा । अंबिकया । तम् । जुषस्व । भेषजम् । गर्वे । अश्वाय । पुरुषाय । भेषजम् ।

```
अथो इति । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । भेषजम् ।
स्भेषजमिति सु - भेषजम् । 10 (50)
1.8.6.2
उँयथाऽसति ।
स्गं मेषाय मेष्या अवांब रुद्रमदि-मह्यव देवं त्र्यंबकं।
यथा नः श्रेयसः करद्यथा नो वस्यसः करद्यथा नः पशुमतः
करद्यथां नो व्यवसाययात् ॥
त्रयंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवद्र्धनं ।
उर्वारुकमिव बन्धनान् मृत्यो र्मुक्षीय माऽमृतात् ॥
एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनावसेन परो मूजवतोऽतीह्य ()
वतत धन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः ॥ 11
1.8.6.2 (Padam)
यथा । असति ॥ सुगमिति सु-गम् । मेषाय । मेष्यै । अवेति ।
अंब । रुद्रम् । अदिमहि । अवेति । देवम् ।
ा ॥ । । । । । । । । न्यंबकमिति त्रि–अंबकम् ॥ यथा । नः । श्रेयसः । करत् । यथा ।
```

नः । वस्यसः । करत् । यथा । नः । पशुमत इति पशु – मतः । । ॥ ... करत्। यथा। नः। व्यवसाययादिति वि – अवसाययात्॥ त्र्यंबकमिति त्रि – अंबकम् । यजामहे । सुगन्धिमिति सु–गन्धिम् । पुष्टिवद्धंनमिति पुष्टि-वद्धंनम् ॥ उर्वारुकम् । इव । बन्धंनात् । मृत्योः । मुक्षीय । मा । अमृतात् ॥ एषः । ते । रुद्र । भागः । तम् । जुषस्व । तेन । अवसेन । परः । मूजवत इति मूज – वतः । अतीति । इहि () । अवततधन्वेत्यवतत – धन्वा । पिनाकहस्त इति पिनांक – हस्तः । कृत्तिंवासा इति कृत्तिं – वासाः ॥ 11 (53) (सुभेषज-मिहि त्रीणि च) (A6) 1.8.7.1 ऐन्द्राग्नं द्वादंशकपालं वैश्वदेवं चरुमिन्द्राय शुनासीराय पुरोडाशं द्वादशकपालं वायव्यं पयः सौर्यमेककपालं द्वादशगव ् सीरं दक्षिणा ऽऽग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति रौद्रं गावीधुकं चरुमैन्द्रं दर्धि वारुणं यवमयं चरुं विहिनी धेनुर्दक्षिणा ये देवाः पुरः सदोऽग्निनेत्रा दक्षिणसदो यमनेत्राः पश्चाथ्सदः सवितृ नेत्रा उत्तरसदो वरुण

नेत्रा उपरिषदो बृहस्पति नेत्रा रक्षोहणस्ते नः पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो - [ ] 12 1.8.7.1 (Padam) ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । द्वादंशकपालमिति द्वादंश – कपालम् । वैश्वदेवमिति वैश्व-देवम् । चरुम् । इन्द्राय । शुनासीराय । पुरोडाशम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । वायव्यम् । पयः । सौर्यम् । एककपालमित्येक – कपालम् । द्वादशगवमिति द्वादश – गवम् । सीरम् । दक्षिणा । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपति । रौद्रम् । गावीधुकम् । चरुम् । ऐन्द्रम् । दिधं । वारुणम् । देवाः । पुरः सद इति पुरः – सदः । अग्निनेत्रा इत्यग्नि – नेत्राः । दक्षिणसद इति दक्षिण – सदः । यमनेत्रा इति यम – नेत्राः । पश्चाथ्सद इति पश्चात् – सदः । सवितृनेत्रा इति सवितृ – नेत्राः । उत्तरसद इत्युत्तर – सदः । वरुणनेत्रा इति वरुण – नेत्राः ।

उपरिषद् इत्युपरि – सदः । बृहस्पतिनेत्रा इति बृहस्पति – नेत्राः ।
रक्षोहण इति रक्षः – हनः । ते । नः । पान्तु । ते । नः ।

अवन्तु । तेभ्यः । 12 (50)

1.8.7.2

नमस्तेभ्यः स्वाहा समूढ्ं रक्षः संदग्धं रक्षं इदमहं रक्षोऽभि

संदहाम्यग्नये रक्षोघ्ने स्वाहा यमाय सिवित्रे वरुणाय बृहस्पतये

पुवस्वते रक्षोघ्ने स्वाहा प्रष्टिवाही रथो दक्षिणा देवस्य त्वा सिवतुः

पुस्तवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्या रक्षसो वधं जुहोमि हत् रू

1.8.7.2 (Padam)

नमः । तेभ्यः । स्वाहा । समूढिमिति सं – ऊढम् । रक्षः ।

संदग्धमिति सं–दग्धम् । रक्षः । इदम् । अहम् । रक्षः । अभि ।

समिति । दहामि । अग्नये । रक्षोघ्न इति रक्षः – घ्ने । स्वाहा ।

यमाय । सिवित्रे । वरुणाय । बृहस्पतये । दुवस्वते । रक्षोघ्न इति

रक्षः – घ्ने । स्वाहा । प्रष्टिवाहीति प्रष्टि–वाही । रथः । दक्षिणा ।

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र – सवे । अश्विनोः । । । । बाहुभ्यामिति बाहु—भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । रक्षसः । वधम् । जुहोमि । हतम् । रक्षः । अवधिष्म । रक्षः । यत् । वस्ते । तत् । दक्षिणा ॥ 13 (45) (तेभ्यः-पञ्चचत्वारिज्ञच्च) (A7) 1.8.8.1 धात्रे पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपत्यनुमत्यै चरु राकायै चरु सिनीवाल्यै चरुं कुह्रै चरुं मिथुनौ गावौ दक्षिणा ऽऽग्नावैष्णवमेकादशकपालं निर्वपत्यैन्द्रा-वैष्णवमेकादशकपालं वैष्णवं त्रिकपालं वामनो वही दक्षिणा ऽग्नीषोमीय-मेकादशकपालं निर्वपतीन्द्रासोमीय-मेकांदशकपाल ए सौम्यं चरुं बभुर्दक्षिणा सोमापौष्णं चरुं निर्वपत्यैन्द्रापौष्णं चरुं पौष्णं चरुं श्यामो दक्षिणा वैश्वानरं द्वादेशकपालं नि ( ) विपति हिरण्यं दक्षिणा वारुणं यवमयं चरुमश्रोदक्षिणा । 14

```
1.8.8.1 (Padam)
थात्रे । पुरोडाशम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति ।
वपति । अनुमत्या इत्यनु – मत्यै । चरुम् । राकायै । चरुम् ।
सिनीवाल्यै । चरुम् । कुह्वै । चरुम् । मिथुनौ । गावौ । दक्षिणा ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना –वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपति ।
ऐन्द्रावैष्णवमित्यैन्द्रा – वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । वैष्णवम् ।
त्रिकपालमिति त्रि – कपालम् । वामनः । वही । दक्षिणा ।
अग्नीषोमीयमित्यग्नी – सोमीयम् ।
एकादशकपालमित्येकादश - कपालम्।
निरिति । वपति । इन्द्रासोमीयमितीन्द्रा – सोमीयम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । सौम्यम् । चरुम् । बभुः ।
दक्षिणा । सोमापौष्णमितिं सोमा – पौष्णम् । चरुम् । निरितिं ।
वपति । ऐन्द्रापौष्णमित्यैन्द्रा – पौष्णम् । चरुम् । पौष्णम् । चरुम् ।
```

इयामः । दक्षिणा । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश–कपालम् । निरिति ()। वपति । हिरण्यम् । दक्षिणा । वारुणम् । यवमयमिति यव – मयम् । चरुम् । अश्वः । दक्षिणा ॥ **14 (58)** (वैश्वानरं द्वादंशकपालं नि–रष्टौ च) (A8) 1.8.9.1 बार्.हस्पत्यं चरुं निर्वपति ब्रह्मणो गृहे शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपाल ए राजन्यस्य गृह ऋषभो दक्षिणाऽऽदित्यं चरुं महिष्यै गृहे धेनुर्दक्षिणानैर्.ऋतं चरुं परिवृक्त्यै गृहे कृष्णानां व्रीहीणां नखनिर्भिन्नं कृष्णा कूटा दक्षिणा ऽऽग्नेयमष्टाकपाल एं सेनान्यो गृहे हिरण्यं दक्षिणा वारुणं दशकपाल ए सूतस्य गृहे महानिरष्टो दक्षिणा मारुत ए सप्तकपालं ग्रामण्यो गृहे पृश्निर्दक्षिणा सावित्रं द्वादशकपालं – [ ] 15 1.8.9.1 (Padam) बार्.हस्पत्यम् । चरुम् । निरिति । वपति । ब्रह्मणः । गृहे । शितिपृष्ठ इति शिति – पृष्ठः । दक्षिणा । ऐन्द्रम् ।

एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । राजन्यस्य । गृहे । ऋषभः । दक्षिणा । आदित्यम् । चरुम् । महिष्यै । गृहे । धेनुः । दक्षिणा । नैर्.ऋतमिति नैः-ऋतम् । चरुम् । परिवृक्त्या इति परि-वृक्त्यै । गृहे । कृष्णानाम् । व्रीहीणाम् । नखनिर्भिन्नमिति नख-निर्भिन्नम् । कृष्णा । कूटा । दक्षिणा । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । सेनान्यं इति सेना – न्यः । गृहे । हिरण्यम् । दक्षिणा । वारुणम् । दशकपालमिति दश-कपालम् । सूतस्य । गृहे । महानिरष्ट इति महा-निरष्टः । दक्षिणा । मारुतम् । सप्तकंपालमिति सप्त – कपालम् । ग्रामण्यं इति ग्राम – न्यः । गृहे । पृश्तिनः । दक्षिणा । सावित्रम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । 15 (50) 1.8.9.2 क्षतुर्गृह उपद्ध्वस्तो दक्षिणाऽऽश्विनं द्विकपाल एसंग्रहीतुर्गृहे संवात्यौ दक्षिणा पौष्णं चरुं भागदुघस्य गृहे श्यामो दक्षिणा रौद्रं गावीधुकं चरुमक्षावापस्य गृहे शबल उद्वारो दक्षिणेन्द्राय सुत्राम्णे पुरोडाश-

मेकादशकपालं प्रति निर्वपतीन्द्राया एहो मुचे ऽयं नो राजा वृत्रहा राजा भूत्वा वृत्रं वद्ध्यान् मैत्राबार्.हस्पत्यं भवति श्वेतायै श्वेतवथ्सायै दुग्धे स्वयं मूर्ते स्वयंमथित आज्य आश्वतथे – [ ] 16 1.8.9.2 (Padam) क्षत्तुः । गृहे । उपद्ध्वस्त इत्युप – ध्वस्तः । दक्षिणा । आश्विनम् । द्विकपालिमति द्वि – कपालम् । सङ्ग्रहीतुरिति सं-ग्रहीतुः । गृहे । सवात्याविति स – वात्यौ । दक्षिणा । पौष्णम् । चरुम् । भागदुघस्येति भाग – दुघस्य । गृहे । ३यामः । दक्षिणा । रौद्रम् । गावीधुकम् । चरुम् । अक्षावापस्येत्यक्ष – आवापस्य । गृहे । शबलः । उद्वार इत्युत् – वारः । दक्षिणा । इन्द्राय । सुत्रांण इति सु – त्रांणे । पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । प्रति । निरिति । वपति । इन्द्राय । अर्होमुच इत्यर्हः-मुचे । ा । अयम् । नः । राजा । वृत्रहेति वृत्र–हा । राजा । भूत्वा । वृत्रम् । वद्ध्यात् । मैत्राबार्.हस्पत्यमितिं मैत्रा-बार्.हस्पत्यम् । भवति । श्वेतायै । श्वेतवथ्साया इति श्वेत-वथ्सायै । दुग्धे ।

स्वयंमूर्त इति स्वयम्–मूर्ते । स्वयंमथित इति स्वयं – मथिते । । । आज्ये । आश्वतथे । 16 (50)

<u>1.8.9.3</u>

पात्रे चतुः स्रक्तौ स्वयमवपन्नायै ज्ञाखायै कर्णा श्राकर्णा श्राकर्णा श्राक्ष तण्डुलान् विचिनुयाद्ये कर्णाः स पयिस बार्.हस्पत्यो येऽकर्णाः स आज्ये मैत्रः स्वयं कृता वेदिर्भवित स्वयंदिनं बर्.हिः स्वयं कृत इद्ध्मः सैव श्वेता श्वेतवथ्सा दक्षिणा ॥ 17

1.8.9.3 (Padam)

पात्रे । चतुःस्रकाविति चतुः – स्रकौ । स्वयमवपन्नाया इति

स्वयं – अवपन्नायै । शाखायै । कर्णान् । च । अकर्णान् । च ।

तण्डुलान् । वीति । चिनुयात् । ये । कर्णाः । सः । पयिसि ।

बार्.हस्पत्यः । ये । अकर्णाः । सः । आज्ये । मैत्रः ।

स्वयंकृतेति स्वयम् – कृता । वेदिः । भवित । स्वयंदिनमिति

स्वयं – दिनम् । बर्.हिः । स्वयंकृत इति स्वयं – कृतः । इद्ध्मः ।

सा। एव। श्वेता। श्वेतवथ्सेति श्वेत – वथ्सा। दक्षिणा॥ 17 (33) (सावित्रं द्वादशकपाल-माश्वत्थे त्रयस्त्रिप्शच्च) (४९) 1.8.10.1 अग्नये गृहपतये पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपति कृष्णानां व्रीहीणा 🗸 सोमाय वनस्पतये श्यामाकं चरु संवित्रे सत्यप्रसवाय पुरोडाशं द्वादेशकपालमाशूनां ँव्रीहीणा 🗸 रुद्राय पशुपतये गावीधुकं चरुं बृहस्पतये वाचस्पतये नैवारं चरुमिन्द्राय ज्येष्टाय पुरोडाश-मेकादशकपालं महावीहीणां मित्रायं सत्याया ऽऽम्बानां चरुं वरुणाय धर्मपतये यवमयं चरुं सविता त्वा प्रसवानां सुवतामग्नि गृहपतीना एं सोमो वनस्पतीना एं रुद्रः पशूनां – [ ] 18 1.8.10.1 (Padam) अग्नये । गृहपतय इति गृह – पतये । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपति । कृष्णानाम् । व्रीहीणाम् । सोमाय । वनस्पतये । श्यामाकम् । चरुम् । सवित्रे ।

सत्यप्रसवायेति सत्य – प्रसवाय । पुरोडाशम् । द्वादेशकपालमिति द्वादेश – कपालम् । आशूनाम् । व्रीहीणाम् । रुद्रायं । पशुपतय इति पशु - पतये । गावीधुकम् । चरुम् । बृहस्पतये । वाचः । पतये । नैवारम् । चरुम् । इन्द्राय । ज्येष्ठाय । पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश - कपालम्। महाव्रीहीणामिति महा-व्रीहीणाम् । मित्रायं । सत्यायं । आंबानाम् । चरुम् । वरुणाय । धर्मपतय इति धर्म – पतये । यवमयमिति यव – मयम् । चरुम् । सविता । त्वा । प्रसवानामिति प्र - सवानाम् । सुवताम् । अग्निः । गृहपतीनामिति गृह – पतीनाम् । सोमः । वनस्पतीनाम् । रुद्रः । पशूनाम् । 18 (50) <u>1.8.10.2</u> बृहस्पति र्वाचामिन्द्रों ज्येष्ठानां मित्रः सत्यानां वरुणो धर्मपतीनां ये देवा देवसुवः स्थ त इममामुष्यायणमनित्राय सुवद्ध्वं महते क्षत्रायं महत आधिपत्याय महते जानराज्यायैष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणाना ए राजाप्रतित्यन्नाम

राज्यमधायि स्वां तनुवं वरुणो अशिश्रेच्छुचेर्मित्रस्य व्रत्या अभूमामन्महि महत ऋतस्य नाम सर्वे व्राता () वरुणस्याभूवन्वि मित्र एवैररातिमतारीदस्षुदन्त यज्ञियां ऋतेन व्यु त्रितो जरिमाणं न आनड् विष्णोः क्रमोऽसि विष्णोः क्रान्तमसि विष्णोर्विक्रान्तमसि ॥ 19 1.8.10.2 (Padam) । ॥ ॥ बृहस्पतिः । वाचम् । इन्द्रः । ज्येष्ठानाम् । मित्रः । सत्यानाम् । वरुणः । धर्मपतीनामिति धर्म - पतीनाम् । ये । देवाः । देवसुव इति देव – सुवः । स्थ । ते । इमम् । आमुष्यायणम् । अनमित्राय । सुवद्ध्वम् । महते । क्षत्रायं । महते । आधिपत्यायेत्याधि-पत्याय । महते । जानराज्यायेति जान-राज्याय । एषः । वः । भरताः । राजा । सोमः । अस्माकम् । ब्राह्मणानाम् । राजा । प्रतीति । त्यत् । नाम । ॥ । राज्यम् । अधायि । स्वाम् । तनुवम् । वरुणः । अशिश्रेत् । शूचेः । । ॥ । । । मित्रस्य । व्रत्याः । अभूम । अमन्महि । महतः । ऋतस्य । नाम । सर्वे । व्राताः () । वरुणस्य । अभूवन्न् । वीति । मित्रः । एवैः ।

```
। । ।
अरातिम् । अतारीत् । असूषुदन्त । यज्ञियाः । ऋतेन । वीति । उ ।
त्रितः । जरिमाणम् । नः । आनट् । विष्णोः । क्रमः । असि ।
विष्णोः । क्रान्तम् । असि । विष्णोः । विक्रान्तमिति वि – क्रान्तम् ।
असि ॥ 19 (75) (पशूनां-वाताः-पञ्चवि एशतिश्व) (A10)
1.8.11.1
अर्थेतः स्थाऽपां पतिरसि वृषास्यूर्मि वृषसेनोऽसि व्रजक्षितः स्थ
मरुतामोजः स्थ सूर्यवर्चसः स्थ सूर्यत्वचसः स्थ मान्दाः स्थ
वाज्ञाः स्थ ज्ञाक्वरीः स्थ विश्वभृतः स्थ जनभृतः स्था
्रग्नेस्तेजस्याः स्था ऽपामोषधीना ्र रसः स्थाऽपो
देवीर्मधुमतीरगृह्णत्रूर्जस्वती राजसूयाय चितानाः ।
याभि र्मित्रावरुणाव-भ्यषिञ्चन् याभिरिन्द्रमनयन्नत्य ( ) रातीः ॥
राष्ट्रदाः स्थ राष्ट्रं दत्त स्वाहा राष्ट्रदाः स्थ राष्ट्रममुष्मै दत्त ॥ 20
1.8.11.1 (Padam)
अर्थेत इत्यर्थ-इतः । स्थ । अपाम् । पतिः । असि । वृषा ।
असि । ऊर्मिः । वृषसेन इति वृष-सेनः । असि ।
```

वजिक्षित इति वज-क्षितः। स्थ। मरुताम्। ओजः। स्थ। सूर्यवर्चस इति सूर्य – वर्चसः । स्थ । सूर्यत्वचस इति । ॥ ॥ । सूर्य – त्वचसः । स्थ । मान्दाः । स्थ । वाज्ञाः । स्थ । ज्ञाक्वरीः । स्थ । विश्वभृत इति विश्व – भृतः । स्थ । जनभृत इति जन-भृतः । स्थ । अग्नेः । तेजस्याः । स्थ । अपाम् । ओषधीनाम् । रसः । स्थ । अपः । देवीः । मधुमतीरिति मधु – मतीः । अगृह्णन्न् । ऊर्जस्वतीः । राजसूयायेति राज – सूयाय । चितानाः ॥ याभिः । मित्रावरुणाविति मित्रा–वरुणौ । अभ्यषिञ्चन्नित्यभि–असिञ्चन्न् । याभिः । इन्द्रम् । अनयन्न् । अतीति ( ) । अरातीः ॥ राष्ट्रदा इति राष्ट्र–दाः । स्थ । । राष्ट्रम् । दत्त । स्वाहा । राष्ट्रदा इति राष्ट्र – दाः । स्थ । राष्ट्रम् । अमुष्में । दत्त ॥ **20 (61)** *(अत्ये-कादश च) (A11)* 1.8.12.1 देवीरापः सं मधुमतीर्मधुमतीभिः सृज्यद्ध्वं महि वर्चः क्षत्रियाय वन्वाना अनाधृष्टाः सीदतोर्जस्वतीर्मिह वर्चः क्षत्रियाय

```
दधतीरनिभृष्टमिस वाचो बन्धुंस्तपोजाः सोमस्य दात्रमिसशुक्रा वः
शुक्रेणोत् पुनामि चन्द्राश्चन्द्रेणामृता अमृतेन स्वाहा राजसूयाय
-
चितानाः ॥
सधमादो द्युम्निनीरूर्ज एता अनिभृष्टा अपस्युवो वसानः।
पस्त्यास् चक्रे वरुणः सधस्थमपा एं शिशुं – [] 21
1.8.12.1 (Padam)
देवीः । आपः । समिति । मधुमतीरिति मधु – मतीः । मधुमतीभिरिति
। । ।
मधु-मतीभिः । सृज्यद्ध्वम् । महि । वर्चः । क्षत्रियाय । वन्वानाः ।
अनाधृष्टा इत्यना-धृष्टाः । सीदत । ऊर्जस्वतीः । महि । वर्चः ।
क्षत्रियाय । दधतीः । अनिभृष्टमियनि-भृष्टम् । असि । वाचः ।
बन्धुः । तपोजा इति तपः – जाः । सोमस्य । दात्रम् । असि ।
शुक्राः । वः । शुक्रेणं । उदिति । पुनामि । चन्द्राः । चन्द्रेणं ।
अमृताः । अमृतेन । स्वाहा । राजसूयायेति राज – सूयाय ।
चितानाः ॥ सधमाद इति सध–मादः । द्युम्निनीः । ऊर्जः । एताः ।
```

। । । अनिभृष्टा इत्यनि–भृष्टाः । अपस्युवः । वसानः ॥ पस्त्यासु । चक्रे । वरुणः । सधस्थमिति सध – स्थम् । अपाम् । शिशुः । 21 (50) <u>1.8.12.2</u> र्मातृत-मास्वन्तः ॥ क्षत्रस्योल्बमिस क्षत्रस्य योनिरस्याविन्नो अग्नि गृहपतिराविन्न इन्द्रो वृद्धश्रवा आविन्नः पूषा विश्ववेदा आविन्नौ मित्रावरुणा वृतावृधावाविन्ने द्यावापृथिवी धृतव्रते आविन्ना देव्य-दिति र्विश्वरूप्याविन्नो ऽयमसावामुष्यायणोऽस्यां वैश्वरयस्मिन् राष्ट्रे महते क्षत्राय महत आधिपत्याय महते जानराज्यायैष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणाना ए राजेन्द्रस्य – [ ] 22 1.8.12.2 (Padam) । ॥ मातृतमास्विति मातृ – तमासु । अन्तः ॥ क्षत्रस्य । उल्बम् । असि । — क्षत्रस्य । योनिः । असि । आविन्नः । अग्निः । गृहपतिरिति गृह-पतिः । आविन्नः । इन्द्रः । वृद्धश्रवा इति वृद्ध-श्रवाः । आविन्नः । पूषा । विश्ववेदा इति विश्व – वेदाः ।

आविन्नौ । मिन्नावरुणाविति मिन्ना – वरुणौ । ऋतावृधावित्यृत–वृधौ । आविन्नो इति । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । धृतव्रते इति धृत – व्रते । आविन्ना । देवी । अदितिः । विश्वरूपीति विश्व–रूपी । आविन्नः । अयम् । असौ । आमुष्यायणः । अस्याम् । विश्चि । अस्मिन्न । राष्ट्रे । महते । क्षृत्राय । महते । आधिपत्यायेत्याधि – पत्याय । महते । जानराज्यायेति जान – राज्याय । एषः । वः । भरताः । राजा । सोमः । अस्माकम् । ब्राह्मणानाम् । राजा । इन्द्रस्य । 22 (50)

1.8.12.3

वजोऽसि वार्त्रध्नस्त्वया यं वृत्रं वद्ध्याच्छत्रुबाधनाः स्थपात मा

प्रत्यञ्चं पात मा तिर्यञ्चमन्वञ्चं मा पात दिग्भ्यो मा पात विश्वाभ्यो

मा नाष्ट्राभ्यः पात हिरण्यवर्णा – वुषसां विरोकेऽयः स्थूणा – वृदितौ

सूर्यस्याऽऽ रोहतं वरुण मित्र गर्तं ततश्चक्षाथामदितिं दितिं च ॥ 23

1.8.12.3 (Padam) वज्रः । असि । वार्त्रघ्न इति वार्त्र – घनः । त्वया । अयम् । वृत्रम् । वद्ध्यात् । रात्रुबाधना इति रात्रु-बाधनाः । स्थ । पात । मा । प्रत्यञ्चम् । पात । मा । तिर्यञ्चम् । अन्वञ्चम् । मा । पात । दिग्भ्य इति दिक्–भ्यः । मा । पात । विश्वाभ्यः । मा । नाष्ट्राभ्यः । पात । हिरण्यवर्णाविति हिरण्य – वर्णौ । उषसाम् । विरोक इति वि – रोके । अयः स्थूणाविययः – स्थूणौ । उदितावियुत् – इतौ । सूर्यस्य । एति । रोहतम् । वरुण । मित्र । गर्तम् । ततः । चक्षाथाम् । अदितिम् । दितिम् । च ॥ 23 (41) (शिशु –रिन्द्रस्यै –कंचत्वारिएशच्च) (A12) **1.8.13.1** । समिधमा तिष्ठ गायत्री त्वा छन्दसामवतु त्रिवृथ्स्तोमो रथन्तर्ं सामाग्निर्देवता ब्रह्म द्रविणमुग्रामा तिष्ठ त्रिष्टुप् त्वा छन्दंसामवतु पञ्चदशस्स्तोमो बृहथ्सामेन्द्रो देवता क्षत्रं द्रविणं विराजमा तिष्ठ जगती त्वा छन्दसामवत् सप्तदशस्स्तोमो वैरूप ए साम मरुतो

देवता विड् द्रविण-मुदीचीमा-तिष्ठानुष्टुप् त्वा - [] 24 1.8.13.1 (Padam) समिधमिति सं–इधम् । एति । तिष्ठ । गायत्री । त्वा । छन्दसाम् । अवतु । त्रिवृदिति त्रि-वृत् । स्तोमः । रथन्तरमिति रथं-तरम् । साम । अग्निः । देवता । ब्रह्म । द्रविणम् । उग्राम् । एति । तिष्ठ । त्रिष्टुप् । त्वा । छन्दंसाम् । अवतु । पञ्चदश इति पञ्च–दशः । । । । । । । स्तोमः । बृहत् । साम । इन्द्रः । देवता । क्षत्रम् । द्रविणम् । । । । । । । । । । । । । । । । । विराजमिति वि–राजम् । एति । तिष्ठ । जगती । त्वा । छन्दसाम् । अवतु । सप्तदश इति सप्त-दशः । स्तोमः । वैरूपम् । साम । मरुतः । देवता । विट् । द्रविणम् । उदीचीम् । एति । तिष्ठ । अनुष्टुबित्यनु - स्तुप्। त्वा। 24 (50) 1.8.13.2 छन्दसामवत्वेकविण्ञः स्तोमो वैराजण् साम मित्रावरुणौ देवता बलं द्रविण-मूद्रध्वीमा तिष्ठ पङ्किस्त्वा छन्दंसामवतु त्रिणवत्रयस्त्रि एशौ स्तोमौ शाक्वररैवते सामनी बृहस्पतिर्देवता वर्चो । । । । । । । । दिवण-मीदृङ् चान्यादृङ् चैतादृङ् च प्रतिदृङ् च मितश्च संमितश्च सभराः। शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्योतिष्मा ७ श्च सत्यश्चर्तपाश्च - [ ] 25 1.8.13.2 (Padam) छन्दसाम् । अवतु । एकविङ्श इत्येक–विङ्शः । स्तोमः । वैराजम् । साम । मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । देवता । बलम् । द्रविणम् । ऊद्रध्वाम् । एति । तिष्ठ । पङ्किः । त्वा । छन्दसाम् । अवतु । त्रिणवत्रयस्त्रिण्शाविति त्रिणव – त्रयस्त्रिण्शौ । स्तोमौ । शाक्वररैवते इति शाक्वर-रैवते । सामनी इति । बृहस्पतिः । देवता । वर्चः । द्रविणम् । ईदृङ् । च । अन्यादृङ् । च । एतादृङ् । च। प्रतिदृङिति प्रति – दृङ्। च। मितः। च। संमित इति सं – मितः । च । सभरा इति स – भराः ॥ शुक्रज्योतिरिति शुक्र – ज्योतिः । च । चित्रज्योतिरिति चित्र – ज्योतिः । च ।

सत्यज्योतिरितिं सत्य – ज्योतिः । च । ज्योतिष्मान् । च । सत्यः । च । ऋतपा इत्यृत – पाः । च । 25 (50) <u>1.8.13.3</u> ऽत्यं ् हाः । अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहा पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये स्वाहेन्द्राय स्वाहा घोषाय स्वाहा ३लोकाय स्वाहा ऽ्ञांय स्वाहा भगाय स्वाहा क्षेत्रस्य पतये स्वाहा पृथिव्यै स्वाहा उन्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहा ऽद्भ्यः स्वाहौषधीभ्यः स्वाहा वनस्पतिभ्यः स्वाहा चराचरेभ्यः स्वाहा परिप्लवेभ्यः स्वाहा सरीसृपेभ्यः स्वाहा ॥ 26 1.8.13.3 (Padam) ा । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अत्यर्हाः ॥ अग्नये । स्वाहा । सोमाय । स्वाहा । ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । सवित्रे । स्वाहा । सरस्वत्यै । स्वाहा । पूष्णे । स्वाहा । बृहस्पतये । ॥ । ॥ । ॥ ॥ । ॥ । स्वाहा । इन्द्राय । स्वाहा । घोषाय । स्वाहा । २लोकाय । स्वाहा ।

ा ॥ । ॥ । । । । ॥ । अज्ञाय । स्वाहा । भगाय । स्वाहा । क्षेत्रस्य । पतये । स्वाहा । पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । सूर्याय । ॥ । ॥ । ॥ । स्वाहा । चन्द्रमसे । स्वाहा । नक्षत्रेभ्यः । स्वाहा । । । । । । । ॥ । अद्भ्य इत्योषधि–भ्यः । स्वाहा । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति–भ्यः । स्वाहा । चराचरेभ्यः । स्वाहा । परिप्लवेभ्य इति परि – प्लवेभ्यः । स्वाहा । सरीसृपेभ्यः । स्वाहा ( ) ॥ 26 (50) , , , ॥ (अनुष्टुप्त्व-र्तपाश्च – सरीसृपेभ्यः स्वाहा) (A13) <u>1.8.14.1</u> सोमस्य त्विषिरसि तवेव मे त्विषिभूया-दमृतमसि मृत्योर्मा पाहि दिद्योन्मा पाह्यवेष्टा दन्दशूका निरस्तं नमुचेः शिरः ॥ सोमो राजा वरुणो देवा धर्मसुवश्च ये। ते ते वाच ए सुवन्तां ते ते प्राण ए सुवन्तां ते ते चक्षुः सुवन्तां ते ते श्रोत्र एं सुवन्ता एं सोमस्य त्वा द्युम्नेनाभि षिञ्चाम्यग्ने – [] 27

1.8.14.1 (Padam) सोमस्य । त्विषिः । असि । तवं । इव । मे । त्विषिः । भूयात् । अमृतम् । असि । मृत्योः । मा । पाहि । दिद्योत् । मा । पाहि । अवेष्टा इत्यव-इष्टाः । दन्दशूकाः । निरस्तमिति निः-अस्तम् । नमुचेः । शिरः ॥ सोमः । राजा । वरुणः । देवाः । धर्मसुव इति धर्म-सुवः। च।ये॥ते।ते।वाचम्।सुवन्ताम्। ते । ते । प्राणमिति प्र-अनम् । सुवन्ताम् । ते । ते । चक्षुः । सुवन्ताम् । ते । ते । श्रोत्रम् । सुवन्ताम् । सोमस्य । त्वा । द्युम्नेन । अभीति । सिञ्चामि । अग्नेः । 27 (50) 1.8.14.2 स्तेजसा सूर्यस्य वर्चसेन्द्रस्येन्द्रियेण मित्रावरुणयोर्वीर्येण मरुतामोजसा क्षत्राणां क्षत्रपतिरस्यति दिवस्पाहि समाव-वृत्रत्न-धरागुदी-चीरहिं बुद्ध्नयमनु संचरन्तीस्ताः पर्वतस्य वृषभस्य पृष्ठे नावश्चरन्ति स्वसिचं इयानाः ॥ रुद्र यत्ते क्रयी परं नाम तस्मै हुतमसि यमेष्टमसि ।

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता () बंभूव। यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वय स्याम पतयो रयीणाम् ॥ 28 1.8.14.2 (Padam) तेजसा। सूर्यस्य। वर्चसा। इन्द्रस्य। इन्द्रियेण। मित्रावरुणयोरिति क्षत्रपतिरिति क्षत्र – पतिः । असि । अतीति । दिवः । पाहि । समाववृत्रत्निति सं – आववृत्रत्न् । अधराक् । उदीचीः । अहिम् । बुद्ध्नियम् । अन्विति । सञ्चरन्तीरिति सं–चरन्तीः । ताः । पर्वतस्य । वृषभस्य । पृष्ठे । नावः । चरन्ति । स्वसिच इति स्व-सिचः । इयानाः ॥ रुद्र । यत् । ते । क्रयि । परम् । नाम । तस्मै । हुतम् । असि । यमेष्टमिति यम – इष्टम् । असि ॥ प्रजापत इति प्रजा-पते । न । त्वत् । एतानि । अन्यः । विश्वा । जातानि । परीति । ता ( ) । बभूव ॥ यत्कामा इति यत् – कामाः । ते । जुहुमः । तत् । नः । अस्तु । वयम् । स्याम । पतयः । रयीणाम् ॥ 28 (61) (अग्ने-स्तै-कांदश च) (A14)

1.8.15.1 इन्द्रस्य वजोऽसि वार्त्रघ्नस्त्वयाऽयं वृत्रं वद्ध्यान् मित्रावरुणयोस्त्वा प्रशास्त्रोः प्रशिषा युनज्मि यज्ञस्य योगेन् विष्णोः क्रमोऽसि विष्णोः क्रान्तमिस विष्णोर्विक्रान्तमिस मरुतां प्रस्वे जेषमाप्तं मनः समहमिन्द्रियेण वीर्येण पशूनां मन्युरसि तवेव मे मन्युर्भूयान्नमो मात्रे पृथिव्यै माहं मातरं पृथिवी ् हिंसिषं मा – [] 29

1.8.15.1 (Padam)

इन्द्रस्य । वजः । असि । वार्त्रघ्न इति वार्त्र – घनः । त्वया । अयम् । वृत्रम् । वद्ध्यात् । मित्रावरुणयोरिति मित्रा – वरुणयोः । त्वा । प्रशास्त्रोरिति प्र–शास्त्रोः । प्रशिषेति प्र–शिषा । युनज्मि । यज्ञस्य । योगेन । विष्णोः । क्रमः । असि । विष्णोः । क्रान्तम् । असि । विष्णोः । विक्रान्तमिति वि – क्रान्तम् । असि । मरुताम् । प्रस्तव इति प्र – सवे । जेषम् । आप्तम् । मनः । समिति । अहम् । इन्द्रियेण । वीर्येण । प्रशूनाम् । मन्युः । असि । तव । इव । मे ।

मन्युः । भूयात् । नमः । मात्रे । पृथिव्यै । मा । अहम् । मातरम् । पृथिवीम् । हिर्सिषम् । मा । 29 (50)

1.8.15.2

मां माता पृथिवी हि एसी – दियदस्या – युरस्यायुर्मे धेह्यूर्गस्यूर्जं मे धेहि युङ्किस वर्चोऽसि वर्चो मिय धेह्यग्नये गृहपतये स्वाहा सोमाय वनस्पतये स्वाहेन्द्रस्य बलाय स्वाहा मुकतामोजसे स्वाहा हु एसः चृष्वद् वसुरन्तरिक्ष – सद्धोता वेदिषदितिथि दुरोणसत्। नृषद् वरसदृतसद् व्योमसद्बजा गोजा ऋतजा() अद्रिजा ऋतं – बृहत्॥ 30

1.8.15.2 (Padam)

माम् । माता । पृथिवी । हिल्सीत् । इयत् । असि । आयुः । असि । आयुः । मे । धेहि । उर्क् । असि । ऊर्जम् । मे । धेहि । युङ् । जसि । वर्चः । असि । वर्चः । मिये । धेहि । अग्नये । जहपतय इति गृह-पतये । स्वाहा । सोमाय । वनस्पतये । स्वाहा । इन्द्रस्य । बलाय । स्वाहा । मुरुताम् । ओजसे । स्वाहा । हुल्सः ।

शुचिषदिति शुचि – सत् । वसुः । अन्तरिक्षदित्यन्तरिक्ष – सत् । होता । वेदिषदिति वेदि – सत् । अतिथिः । दुरोणसदिति दुरोण – सत् ॥ नृषदिति नृ – सत् । वरसदिति वर – सत् । ऋतसदित्यृत –सत् । व्योमसदिति व्योम – सत् । अब्जा इत्यप् – जाः । गोजा इति गो – जाः । ऋतजा इत्यृत–जाः ( ) । अद्रिजा इत्यद्रि – जाः । ऋतं । बृहत् ॥ 30 (53) (हि ्सिषं म-र्तजा-स्त्रीणि च) (A15) 1.8.16.1 मित्रोऽसि वरुणोऽसि समहं विश्वैर्देवैः क्षत्रस्य नाभिरसि क्षत्रस्य योनिरसि स्योनामा सींद सुषदामा सींद मा त्वां हि ए सीन्मा मा । । ॥ ॥ हि एसीन्निषसाद धृतव्रतो वरुणः पस्त्यास्वा साम्राज्याय सुक्रतु र्षह्मा(३) न्त्व एं राजन् ब्रह्माऽसि सविताऽसि सत्यसवो ब्रह्मा(३)न् त्व ए राजन् ब्रह्माऽसीन्द्रोऽसि सत्यौजा - [] 31

1.8.16.1 (Padam)

सत्यराजा(3)न्।

मित्रः । असि । वरुणः । असि । समिति । अहम् । विश्वैः । देवैः । क्षत्रस्य । नाभिः । असि । क्षत्रस्य । योनिः । असि । स्योनाम् । एति । सीद । सुषदामिति सु – सदाम् । एति । सीद । मा । त्वा । हि एसीत् । मा । मा । हि एसीत् । नीति । ससाद । धृतव्रत इति धृत – व्रतः । वरुणः । पस्त्यास् । एति । साम्राज्यायेति सां-राज्याय । सुक्रतुरिति सु- क्रतुः । ब्रह्मा(3)न् । त्वम् । राजन्न् । ब्रह्मा । असि । सविता । असि । सत्यसंव इति सत्य – सवः । ब्रह्मा(3)न् । त्वम् । राजन्न् । ब्रह्मा । असि । इन्द्रः । असि । सत्यौजा इति सत्य – ओजाः । 31 (50) 1.8.16.2 ब्रह्मा(3)न् त्वर् राजन् ब्रह्माऽसि मित्रोऽसि सुशेवो ब्रह्मा(3)न् त्वर् राजन् ब्रह्माऽसि वरुणोऽसि सत्यधर्मेन्द्रस्य वज्रोऽसि वार्त्रघनस्तेन मे रद्ध्य दिशोऽभ्यय ए राजाऽभूथ् सुश्लोकाँ (4) सुमङ्गलाँ (4)

अपां नप्त्रे स्वाहो र्जो नप्त्रे स्वाहाऽग्नये गृहपतये स्वाहा ॥ 32 1.8.16.2 (Padam)

ब्रह्मा(3)न् । त्वम् । राजञ्ञ् । ब्रह्मा । असि । मित्रः । असि । सुशेव । इति सु – शेवः । ब्रह्मा(3)न् । त्वम् । राजञ्ञ् । ब्रह्मा । असि । वरुणः । असि । सत्यधर्मेति सत्य – धर्मा । इन्द्रस्य । वज्ञः । असि । वार्त्रघ्न इति वार्त्र – घनः । तेन । मे । रद्ध्य । दिशः । अभीति । अयम् । राजा । अभूत् । सुश्लोकाँ(4) इति स्व – श्लोकाँ(4) । सुमङ्गलाँ(4) इति स्व – राजा(3)न् ॥ अपाम् । नप्त्रे । स्वाहा । अर्जः । नप्त्रे । स्वाहा । अर्गनये । गृहपतय इति गृह – पतये । स्वाहा ॥ 32 (40) (सत्यौजा–श्वत्वारि ्शच्च) (А16)

1.8.17.1

दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपालमृषभो दक्षिणा वारुणं दशकपालं महानिरष्टो दक्षिणा सौम्यं चरुं बभुर्दक्षिणा त्वाष्ट्रमष्टाकपाल 🤟 र्गुण्ठो दक्षिणा वैष्णवं त्रिकपालं वामनो दक्षिणा ॥ 33 1.8.17.1 (Padam) आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति । हिरण्यम् । दक्षिणा । सारस्वतम् । चरुम् । वथ्सतरी । दक्षिणा । सावित्रम् । द्वादशकपालिमिति द्वादश – कपालम् । उपद्ध्वस्त इत्युप – ध्वस्तः । दक्षिणा । पौष्णम् । चरुम् । ३यामः । दक्षिणा । बार्.हस्पत्यम् । चरुम् । शितिपृष्ठ इति शिति – पृष्ठः । दक्षिणा । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । ऋषभः । दक्षिणा । वारुणम् । दशंकपालिमिति दशं – कपालम् । महानिरष्ट इति महा-निरष्टः । दक्षिणा । सौम्यम् । चरुम् । बभुः । दक्षिणा । त्वाष्ट्रम् । अष्टाकंपालमित्यष्टा – कपालम् । शुण्ठः । दक्षिणा । वैष्णवम् । त्रिकपालिमिति त्रि – कपालम् । वामनः । दक्षिणा ॥ 33 (42)

(आग्नेयण् हिरण्यण् सारस्वतं – द्विचत्वारिण्ञत्)(A17)

<u>1.8.18.1</u>

सहो दीक्षयन्ति सहः सोमं क्रीणन्ति पुण्डिरस्त्रजां प्रयच्छिति
दशिभविध्सतरैः सोमं क्रीणाित दश्पेयो भवित शतं ब्राह्मणाः
पिबन्ति सप्तदश् स्तोत्रं भवित प्राकाशावद्ध्वयवे ददाित
स्रजमुद्धात्रे रुक्षम् होत्रेऽश्चं प्रस्तोतृप्रतिहर्तृभ्यांद्धादश पष्टौही र्ब्रह्मणे
वशां मैत्रावरुणायर्षणं ब्राह्मणाच्छ्ण्सिने वाससी नेष्टापोतृभ्याः
स्थूरि यवाचितमच्छावाकाया न्ड्वाहमग्नीधे भार्गवो होता भवित
श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं भवित वारवन्तीय () मिनिष्टोमसाम्

1.8.18.1 (Padam)

सद्यः । दीक्षयन्ति । सद्यः । सोमम् । क्रीणन्ति । पुण्डरिस्रजाम् । प्रेति । यच्छति । दशभिरिति दश-भिः । वथ्सतरैः । सोमम् । क्रीणाति । दशपेय इति दश-पेयः । भवति । शतम् । ब्राह्मणाः । पिबन्ति । सप्तदशमिति सप्त – दशम् । स्तोत्रम् । भवति ।

प्राकाशौ । अद्ध्वर्यवे । ददाति । स्रजम् । उद्गात्र इत्युत्–गात्रे । एकमम् । होत्रे । अश्वम् । प्रस्तोतृप्रतिहर्तृभ्यामिति प्रस्तोतृप्रतिहर्तृ-भ्यां । द्वादश । पष्ठौहीः । ब्रह्मणे । वशाम् । । मैत्रावरुणायेति मैत्रा – वरुणाय । ऋषभम् । ब्राह्मणाच्छ्रंसिने । वाससी इति । नेष्टापोतृभ्यामिति नेष्टापोतृ – भ्याम् । स्थूरि । यवाचितमिति यव – आचितम् । अच्छावाकाय । अनड्वाहम् । । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अग्नीध इत्यग्नि – इधे । भार्गवः । होता । भवति । श्रायन्तीयम् । ब्रह्मसाममिति ब्रह्म - सामम् । भवति । वारवन्तीयमिति वार – वन्तीयम् () । अग्निष्टोमसाममित्यग्निष्टोम – सामम् । सारस्वतीः । अपः । गृह्णाति ॥ 34 (54) (बारवन्तीयं चत्वारि च) (A18) 1.8.19.1 आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति हिरण्यं दक्षिणैन्द्र–मेकादशकपालमृषभो दक्षिणा वैश्वदेवं चरुं पिशङ्गी पष्ठौही दक्षिणामैत्रावरुणीमामिक्षां वशा दक्षिणा बार्.हस्पत्यं चरुण् शितिपृष्ठो दक्षिणाऽऽदित्यां मल्.हां

गर्भिणीमा लभते मारुतीं पृश्चिनं पष्टौहीमश्विभ्यां पूष्णे पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपति सरस्वते सत्यवाचे चरु संवित्रे सत्य प्रसवाय पुरोडाञां द्वादंशकपालं तिसृधन्व 🗸 गुष्कदृति र्दक्षिणा ॥ 35 1.8.19.1 (Padam) आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति । हिरण्यम् । दक्षिणा । ऐन्द्रम् । एकांदशकपालमित्येकांदश–कपालम् । ऋषभः । दक्षिणा । वैश्वदेवमिति वैश्व-देवम् । चरुम् । पिशङ्गी । पष्टौही । दक्षिणा । मैत्रावरुणीमिति मैत्रा-वरुणीम् । आमिक्षाम् । वशा । दक्षिणा । बार्.हस्पत्यम् । चरुम् । शितिपृष्ठ इति शिति-पृष्ठः । दक्षिणा । आदित्याम् । मल्.हाम् । गर्भिणींम् । एति । लभते । मारुतीम् । पृञ्जिनम् । पष्टौहीम् । अश्विभ्यामित्यश्वि-भ्याम् । पूष्णे । पुरोडाशम् । द्वादंशकपालमिति द्वादंश – कपालम् । निरिति । वपति । सरस्वते । सत्यवाच इति सत्य – वाचे । चरुम् । सवित्रे । सत्यप्रसवायेति सत्य – प्रसवाय । पुरोडाशम् । द्वादशकपालमिति द्वादेश – कपालम् । तिसृधन्वमितिं तिसृ – धन्वम् ।

शुष्कदृतिरिति शुष्क – दृतिः । दक्षिणा ॥ 35 (47) (अग्नेयप् हिरण्यमैद्रमृषभो वैश्वदेवं पिशङ्गी बार्.हस्पत्य ए-सप्तचत्वारि एशत्) (A19) 1.8.20.1 आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरु संवित्रं द्वादेशकपालं बार्.हस्पत्यं चरुं त्वाष्ट्रमष्टाकपालं वैश्वानरं द्वादशकपालं दक्षिणो रथ वाहनवाहो दक्षिणा सारस्वतं चरुं निर्वपति पौष्णं चरुं मैत्रं चरुं वारुणं चरुं क्षेत्रपत्यं चरुमादित्यं चरुमुत्तरो रथवाहनवाहो दक्षिणा ॥ 36 1.8.20.1 (Padam) आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति । सौम्यम् । चरुम् । सावित्रम् । द्वादशकपालमिति द्वादश–कपालम् । बार्.हस्पत्यम् । चरुम् । त्वाष्ट्रम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । वैश्वानरम् । द्वादशकपालिमिति द्वादश – कपालम् । दक्षिणः । रथवाहनवाह इति रथवाहन-वाहः । दक्षिणा । सारस्वतम् । चरुम् ।

निरिति । वपति । पौष्णम् । चरुम् । मैत्रम् । चरुम् । वारुणम् । चरुम् । क्षैत्रपत्यमितिं क्षैत्र – पत्यम् । चरुम् । आदित्यम् । चरुम् । उत्तर इत्युत् – तरः । रथवाहनवाह इति रथवाहन – वाहः । दक्षिणा ॥ 36 (34) (आग्नेयण् सौम्यं बार्.हस्पत्यं-चतुस्त्रिण्शत्) (A20) स्वाद्वीं त्वा स्वादुना तीव्रां तीव्रेणामृताममृतेन सृजामि सर्सोमेन ॥ ॥ । सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय सुत्राम्णे पच्यस्व पुनातुं ते परिस्रुत ए सोम ए सूर्यस्य दुहिता। वारेण राश्वता तना ॥ वायुः पूतः पवित्रेण प्रत्यङ् ख्सोमो अतिद्रृतः । इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ कुविदङ्ग यवमन्तो यवं चिद्यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूय । इहेहैं षां कृणुत भोजनानि () ये बर्.हिषो नमोवृक्तिं न जग्मुः॥

आश्विनं धूम्रमा लंभते सारस्वतं मेषमैन्द्रमृषभ-मैन्द्र-मेकादशकपालं निर्वपति सावित्रं द्वादशकपालं वारुणं दश कपाल 🗸 सोमप्रतीकाः पितरस्तृप्णुत वडंबा दक्षिणा ॥ 37 1.8.21.1 (Padam) सृजामि । समिति । सोमेन । सोमः । असि । अश्विभ्यामित्यश्वि–भ्याम् । पच्यस्व । सरस्वत्यै । पच्यस्व । इन्द्राय । सुत्रांण इति सु – त्रांणे । पच्यस्व । पुनातु । ते । परिस्रुतमिति परि – स्रुतम् । सोमम् । सूर्यस्य । दुहिता ॥ वारेण । । ॥ शश्वता । तना ॥ वायुः । पूतः । पवित्रेण । प्रत्यङ् । सोमः । — अतिदुत इत्यति – दूतः ॥ इन्द्रस्य । युज्यः । सखा ॥ कुवित् । अङ्ग । यवमन्त इति यव-मन्तः । यवम् । चित् । यथा । दान्ति । अनुपूर्वमित्यनु – पूर्वम् । वियूयेति वि – यूर्य ॥ इहेहेतीह – इह ।

vedavms@gmail.com

एषाम् । कृणुत । भोजनानि ()। ये । बर्.हिषः । नमोवृक्तिमिति

नमः – वृक्तिम् । न । जग्मुः ॥ आश्विनम् । धूम्रम् । एति । लभते ।

```
सारस्वतम् । मेषम् । ऐन्द्रम् । ऋषभम् । ऐन्द्रम् ।
एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । निरिति । वपति । सावित्रम् ।
द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । वारुणम् ।
दशकपालमिति दश – कपालम् । सोमप्रतीका इति
सोम – प्रतीकाः । पितरः । तृष्णुत । वडबा । दक्षिणा ॥ 37 (76)
(भोजनानि-षड्विण्शतिश्च) (A21)
1.8.22.1
अग्नाविष्णू महि तद्वां महित्वं वीतं घृतस्य गुह्यानि नाम ।
दमेदमे सप्त रता दधाना प्रति वां जिह्वा घृतमा चरण्येत् ॥
अग्नाविष्णू महि धाम प्रियं वां वीथो घृतस्य गुह्या जुषाणा ।
दमेदमे सुष्टुतीर्वावृधाना प्रति वां जिह्वा घृतमुच्चरण्येत् ॥
प्रणो देवी सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती।
धीनामवित्र्यवतु ।
आ नो दिवो बृहतः – [] 38
```

1.8.22.1 (Padam) अग्नाविष्णू इत्यग्ना – विष्णू । महि । तत् । वाम् । महित्वमिति महि – त्वम् । वीतम् । घृतस्य । गुह्यानि । नाम ॥ दमेदम इति दमे-दमे । सप्त । रत्ना । दधाना । प्रतीति । वाम् । जिह्वा । घृतम् । एति । चरण्येत् ॥ अग्नाविष्णू इत्यग्ना-विष्णू । महि । धाम । प्रियम् । वाम् । वीथः । घृतस्य । गुह्या । जुषाणा ॥ दमेदम इति दमे – दमे । सुष्टुतीरिति सु–स्तुतीः । वावृधाना । प्रतीति । वाम् । जिह्वा । घृतम् । उदिति । चरण्येत् ॥ प्रति । नः । देवी । सरस्वती । ग्राचाजेभिः । वाजिनीवतीति वाजिनी – वती ॥ धीनाम् । अवित्रि । अवतु ॥ एति । नः । दिवः । बृहतः । 38 (50) पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञं। हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु ॥ बृहस्पते जुषस्व नो हव्यानि विश्वदेव्य । रास्व रलानि दाशुषे ॥

एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे यज्ञैर्विधेम नमसा हविर्भिः। बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वय स्याम पतयो रयीणां ॥ बृहस्पते अति यदर्यो अर्.हाद् द्युमद्विभाति (अर्.हाद्युमद्विभाति) क्रतुमज्जनेषु । यदीद-यच्छवस- [ ] 39 1.8.22.2 (Padam) पर्वतात् । एति । सरस्वती । यजता । गन्तु । यज्ञम् ॥ हवम् । देवी । जुजुषाणा । घृताची । शग्माम् । नः । वाचम् । उशती । शृणोतु ॥ बृहस्पते । जुषस्व । नः । हव्यानि । विश्वदेव्येति विश्व-देव्य ॥ रास्व । रत्नानि । दाशुषे ॥ एवा । पित्रे । विश्वदेवायेति विश्व-देवाय । वृष्णे । यज्ञैः । विधेम । नमसा । हविर्भिरितिं हविः – भिः ॥ बृहस्पते । सुप्रजा इति सु – प्रजाः । वीरवन्त इति वीर – वन्तः । वयम् । स्याम । पतयः । रयीणाम् ॥ बृहस्पते । अतीति । यत् । अर्यः । अर्.हात् । द्युमदितिं द्यु – मत् । विभातीति वि – भाति । क्रतुमदिति क्रतु – मत् । जनेषु ॥ यत् । दीदयत् । शवसा । 39 (50)

1.8.22.3

र्तप्रजात तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रं। आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतं । मद्ध्वा रजां ्सि सुक्रतू ॥ प्रबाहवा सिसृतं जीवसे न आ नो गव्यूति मुक्षतं घृतेन । आ नो जने श्रवयतं र्युवाना श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥ अग्निं वः पूर्व्यं गिरा देवमीडे वसूनां। सपर्यन्तः पुरुप्रियं मित्रं न क्षेत्रसाधसं ॥ मक्षू देववतो रथः - [ ] 40 1.8.22.3 (Padam) ऋतप्रजातेत्यृत-प्रजात । तत् । अस्मासु । द्रविणम् । धेहि । चित्रम् ॥ एति । नः । मित्रावरुणेति मित्रा-वरुणा । घृतैः । गर्व्यूतिम् । उक्षतम् ॥ मद्ध्वा । रजार्थ्स । सुक्रतू इति सु–क्रतू ॥ । । । । । । । । । । प्रित । बाहवा । सिसृतम् । जीवसे । नः । एति । नः । गव्यूतिम् । उक्षतम् । घृतेन ॥ एति । नः । जने । श्रवयतम् । युवाना । श्रुतम् ।

मे । मित्रावरुणेति मित्रा – वरुणा । हवा । इमा ॥ अग्निम् । वः । पूर्व्यम् । गिरा । देवम् । ईडे । वसूनाम् ॥ सपर्यन्तः । पुरुप्रियमिति पुरु-प्रियम् । मित्रम् । न । क्षेत्रसाधसमिति क्षेत्र – साधसम् ॥ मक्षु । देववंत इति देव – वतः । रथः । 40 (50) 1.8.22.4 शूरों वा पृथ्सु कासुं चित्। देवानां य इन्मनो यजमान इयक्षत्यभीदयज्वनो भुवत् ॥ न यजमान रिष्यसि न सुन्वान न देवयो ॥ असदत्रं सुवीर्यमुत त्यदाश्वश्चियं ॥ निकष्टं कर्मणा नशन्न प्रयोषन्न योषति ॥ उप क्षरन्ति सिन्धवो मयोभुव ईजानं च यक्ष्यमाणं च धेनवः। पृणन्तं च पपुरिं च - [ ] 41 1.8.22.4 (Padam) शूरः । वा । पृथ्स्वितं पृत्–सु । कासु । चित् ॥ देवानाम् । यः । इत् । मनः । यजमानः । इयक्षति । अभीति । इत् । अयज्वनः ।

भुवत् ॥ न । यजमान । रिष्यसि । न । सुन्वान । न । देवयो इति देव-यो ॥ असत् । अत्र । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । उत । त्यत् । आश्वश्वियमित्याशु-अश्वियम् ॥ निकः । तम् । कर्मणा । नशत् । न । प्रेति । योषत् । न । योषति ॥ उपेति । क्षरन्ति । सिन्धवः । मयोभुव इति मयः – भुवः । ईजानम् । च । यक्ष्यमाणम् । च । धेनवः ॥ पृणन्तम् । च । पपुरिम् । च । 41 (50) 1.8.22.5 श्रवस्यवो घृतस्य धारा उपयन्ति विश्वतः ॥ सोमारुद्रा विवृहतं विषूचीममीवा या नो गयमाविवेश । आरे बांधेथां निर्.ऋतिं पराचैः कृतं चिदेनः प्रमुमुक्तमस्मत् ॥ सोमारुद्रा युवमेतान्यस्मे विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तं। अवस्यतं मुञ्चतं यन्नो अस्ति तनूषु बद्धं कृतमेनो अस्मत्॥ सोमापुषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना () पृथिव्याः। जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिं॥

इमौ देवौ जायमानौ जुषन्तेमौ तमा एसि गूहतामजुष्टा। आभ्यामिन्द्रः पक्वमामास्वन्तः सोमापूषभ्यां जनदुस्रियासु ॥ 42 1.8.22.5 (Padam) सोमा-रुद्रा । वीति । वृहतम् । विषूचीम् । अमीवा । या । नः । गयम् । आविवेशेत्या – विवेश ॥ आरे । बाधेथाम् । निर्ऋतिमिति निः – ऋतिम् । पराचैः । कृतम् । चित् । एनः । प्रेति । मुमुक्तम् । अस्मत् ॥ सोमारुद्रेति सोमा-रुद्रा । युवम् । एतानि । अस्मे इति । ्वश्चा । तनूषु । भेषजानि । धत्तम् । अवेति । स्यतम् । मुञ्चतम् । यत् । नः । अस्ति । तनूषुं । बद्धम् । कृतम् । एनः । अस्मत् । सोमापूषणेति सोमा – पूषणा । जनना । रयीणाम् । जनना । दिवः । जनना () । पृथिव्याः ॥ जातौ । विश्वस्य । भुवनस्य । गोपौ । देवाः । अकृण्वत्न् । अमृतस्य । नाभिम् ॥ इमौ । देवौ । जायमानौ । जुषन्त । इमौ । तमार्सि । गूहताम् । अजुष्टा ॥ आभ्याम् । इन्द्रः । पक्वम् । आमासुं । अन्तः । सोमापूषभ्यामितिं सोमापूष – भ्याम् ।

```
जनत् । उस्रियासु ॥ 42 (75)

— । । । । । ।
(बृहतः-शवसा–रथः-पपुरिं च–िद्वो जनना–पञ्चवि⊍्शतिश्च)
(A22)
```

First and Last Padam of Eighth Prasnam :-। । (अनुमत्या—उस्रियासु ।)

Kanda Korvai with starting Padams of Eight Prasnas of Kandam 1:(इष-आपो-देवस्या-ऽऽ ददे-देवासुराः-सं त्वा-पाकय्ज्ञ
।

मनुमत्यै।)

। ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे पद पाठे

अष्टमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति प्रथमं काण्डं ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1, Prasanam 8 - (TS 1.8)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	84
Anuvakam 2	1	18
Anuvakam 3	1	70
Anuvakam 4	2	80
Anuvakam 5	3	144
Anuvakam 6	2	103
Anuvakam 7	2	95
Anuvakam 8	1	58
Anuvakam 9	3	133
Anuvakam 10	2	125
Anuvakam 11	1	61

Anuvakam 12	3	141
Anguardam 42	2	450
Anuvakam 13	3	150
Anuvakam 14	2	111
Anuvakam 15	2	103
Anuvakam 16	2	90
Anuvakam 17	1	42
Anuvakam 18	1	54
Anuvakam 19	1	47
Anuvakam 20	1	34
Anuvakam 21	1	76
Anuvakam 22	5	275
Total →	42	2094

Notes:

- Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site "www.vedavms.in"